

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

342 ק"פ 098 תפרו תשס"ח סנה ח' ט"ז יוני 2017

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,

ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: הלומד תורה מזכך זוהמת נחש

ימות בעטיו של נחש כדי להפריד אותה הקליפה שנדבקה בו
מזוהמת הנחש בימי אדם כנזכר:

ומוסיף שם הרמ"ע מפאנו, שלא דוקא במיתה עצמה מזכך
ומנקה את זוהמת הנחש שנכנסה בו בחטא עץ הדעת, אלא
גם כאשר מקבל על עצמו למות על קידוש ה' ומוסר נפשו
למיתה בפועל דמיוני, יש בזה תועלת לסלק את חלק
הזוהמה של עץ הדעת שנכנסה בו.

לפי זה יש לתת טעם חדש לנתינת היד על העיניים בעת
קריאת שמע, כי הידיים של אדם הראשון לא חטאו בעץ
הדעת כמו שכתב החיד"א בספרו דבש לפי (מערכת א' אות
ל"ב) בשם הרמ"ע וז"ל: אבות היו תלויים באיפתו של אדם
הראשון באברים הראשיים, ואברהם אבינו ע"ה ויצחק אבינו
ע"ה זרועות, ולא כתיב באדם בענין עץ הדעת לקיחה אלא
ויאכל בלבד, כי לא רצו הזרועות להתפשט ולא ידיים
להיפתח, ולא האצבעות ליגע באתו פרי, וזהו שנאמר "אין
הקב"ה מביא תקלה על ידיהם של צדיקים" - על ידיהם
דייקא. עכ"ל.

מאיך בחטא עץ הדעת האברים הראשונים שחטאו היו
העיניים כמו שנאמר "ותרא כי טוב העץ למאכל וגו'".

לכן בעת אמירת קריאת שמע וקבלת מסירות נפש, מוציא
מעצמו את חלק הזוהמה שנכנס בו, לכן מרים את ידו שלא
חטאה, על עינו שחטאו, כדי לומר, כי עתה מתקן הוא את
עיניו שחטאו שיהיו דומים לידיים שלא חטאו בעץ הדעת.

והנה דרך נוספת לזכך את עצמו היא על ידי לימוד התורה,
שכן דרשו חכמים (ברכות סג: שבת פג:): אין דברי תורה
מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר "זאת
התורה אדם כי ימות באהל". ע"כ. כלומר, לימוד התורה
חשוב כמיתה, ולכן על ידי לימוד התורה בעמל וביגיעה זוכה
לזכך את גופו מזוהמת נחש.

לכן מצינו בדברי האור החיים הקדוש (תחילת פרשת
בחוקתי אופן כ') כי על ידי ההתעצמות בלימוד התורה לא
יצטרך למות ויעלה חי לגן עדן כאלהו הנביא. וז"ל: והודיע
הכתוב כאן כי בהתעצמות האדם בעסק התורה, יכול להשיג
באמצעותה שלא ירגיש במות אלא כאדם ההולך ממקום
למקום ותמצא (זוה"ק ח"ב קעד) שהצדיקים אינם מרגישים
בצער הפרידה על דרך אומרם (קהלת ה', י"א) מתוקה שנת
העובד, כי מי שהוא עובד ה', שינתו שהיא המיתה מתוקה
ועריבה עליו, ואם יתעצם יותר הנה לך אליהו שעל ידי
התעצמות תורתו לא מת. עכ"ל.

הרי לנו כי על ידי לימוד התורה זוכה לזכך את גופו מזוהמת
חטא עץ הדעת, ולכן אינו זקוק לזיכוכ של המיתה.

אנחנו עומדים לפני שבת קבלת התורה בימים הקדושים
הללו שיוצרים ההשפעות הקדושות של ימי השובב"ם ת"ת,
ועיקר קדושת הזמן נשפע על ידי קריאת הפרשיות, ממילא
בשבת הזו יורד האור של קבלת התורה שזה עיקר תכלית
יציאת מצרים. וכמו שמובא בשם הגאון מוילנא על דברי
הזוה"ק שנזכר חמישים פעמים יציאת מצרים בתורה
הקדושה, נגד החמישים ימים של ספירת העומר שביום
החמישים זכו לקבל את התורה הקדושה, כי עיקר יציאת
מצרים היתה בשביל מתן תורה. ממילא השבת הזו אנו
מגיעים לשלמות של יציאת מצרים בבחינת "חרות על
הלוחות" אל תקרי "חרות אלא חרות". אין לך בן חורין אלא
מי שעוסק בתורה הקדושה.

וכתב בספר אמרי יוסף, שלש פעמים בשנה מתעורר על ידי
קריאת התורה ההשפעות של מתן תורה וקבלת התורה
מחדש, והן: בשבת קודש פרשת יתרו ובשבת קודש פרשת
ואתחנן ובחג השבועות.

לכן לכבוד שבת מתן תורה נאמר רעיון בענין מעלת לימוד
התורה הקדושה.

הרמ"ע מפאנו בספרו עשרה מאמרות (מאמר חקור דין ח"ב
פ"ז) כתב, הקב"ה ציוה: "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל
ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות", ומבאר כי "מות
תמות" היא מצות עשה שהלאו ד"לא תאכל" המוקדם בכתוב
ניתק אליה, כי המיתה היא מצות עשה שמשמשת תיקון
ללאו של "לא תאכל". ואם כן כיון שהוא מצות עשה בעת
פקודת כל היצור, צריך לכונן אז לקיים מצות בוראו, כי
מצוות צריכות כוונה. וצריך לקיים המצוה בעת גזירת היוצר
בשמחה ובטוב לבב, כמשפט כל המצוות.

וביאור דבריו, באכילת עץ הדעת טוב ורע נדבקה זוהמה
באדם הראשון ובזרעו אחריו ונתגשם הגוף, ואי אפשר לזכך
ולמרק את הגוף, אלא על ידי המיתה וקבורה בעפר. ולכן יש
מצוה במיתת האדם בבוא עת פקודתו וחייב לקבלינהו
בשמחה כקיום כל המצוות בשמחה ובטוב לבב.

וכך כתב גם בספר חסד לאברהם (מעין ה' נהר ו'): הזוהמה
שהמשיך הנחש על חוה ועל אדם ועל זרעו אחריו ואין מי
שיצול ממנה, אמנם אינם שוים בה כנזכר, אמנם אין מי
שלא היה בו קצת אחיזה אפילו אותם הארבעה שלא נמצא
בהם שום חטא, ואם כל זה מתו בעטיו של נחש כנזכר,
והענין כי אותו הזוהמה והקליפה שנדבקה בו אי אפשר
להסירה מן האדם רק אחר המות, שע"י קבורה שמתנער
הבשר בעפר נפרדת ממנו, אפילו היה צדיק גמור עם כל זה

בזה נבוא ונבאר מה שרואים כי לומדי התורה מזיזים את ידיהם מעלה ומטה בהתלהבות בדרך לימודם, וצריך להבין במה שונים הידיים משאר חלקי הגוף שתזוזתם גדולה יותר? ועל פי דרכינו עניינו, כיון שהידיים של אדם הראשון לא חטאו בעץ הדעת, ועל ידי לימוד התורה מזכך את שאר חלקי גופו שנכנס בהם זוהמה מהחטא, לכן שאר חלקי הגוף שעדיין יש בהם זוהמת החטא מתעצלים וכבדים הם בלימוד התורה, לעומת זאת הידיים שאין בהם שום זוהמה וחטא, לכן התזוזה שלהם קלה יותר, בלימוד התורה הקדושה.

ובאמת כעבור זמן, זוכה לזכך גם את שאר חלקי גופו, ולפתע רואים כיצד כל גופו מתלהב בלימוד התורה וקופץ ומכרכר בשעת לימודו, כי זכה לזכך את כל חלקי גופו ולא רק ידי נקיות מן זוהמת החטא.

דברים שנאמרו השבוע בהילולא של רבי יצחק אבוחצירא זי"ע:

לאחר שנולדו לו למרן האביר יעקבזי"ע שלושת בניו ושתי בנותיו הגה"ק רבי מסעוד הגה"ק רבי אהרן הגה"ק רבי אברהם מרת לאלא סתי עי"ה ומרת לאלא ביחא עי"ה, החליט האב מרן רבי יעקב לקבל עי"ע פרישות. לאחר זמן בעוד מרן רבי יעקב נוהג בפרישותו זוכה הוא לגילוי רבינו האר"י הק', בו מודיעו כי עתיד להיוולד לו בן ששורש נשמתו מתנוצצת בוולד, ואשר על כן עליו לחזור לאשטו. הרב טהר וקידש את עצמו ומתוך קדושה עילאית חזר לאשטו וזכה ונולד לו בן זקוניו הגה"ק רבי יצחק זיע"א, מי שלימים הגדירוהו גדולי מרוקו, כיורש הרוחני של אביו מרן רבי יעקב.

וכעין מה שכתב הרב בעל אמרי נועם על רבינו אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש זי"ל: הבעש"ט זי"ל זיע"א נשמתו היתה כל כך גבוהה, אשר לא היה אפשר לבוא לזה העולם אם היה לאביו איזה כח התאוה, על כן היה אביו בן מאה שנה כשנולד לו הבעש"ט, שכבר נתבטל ממנו כח התאוה ולא היה נולד רק בעזר הש"י עי"כ.

ללא כל ספק כן ממש היה רבינו ששורש נשמת האר"י התנוצצה בו, והיה כלשונו של הגה"ק בבא מאיר: "קדוש קדוש קדוש". שלא היה יכול לזכות גוף חומרי לנשמה כה גבוהה, מבלי הכנה וקדושה יתירה, והיה זה רק לאחר שאביו נהג בעצמו כל גדרי פרישות וקדושה.

העידו עליו: שהיה מתמצא בעץ חיים ובשמונה שערים כב"אשרי יושבי ביתך".

רבי יצחק היה הסנדק של הבבא סאלי והם למדו יחד במשך חמש שנים עד ליומו האחרון, בלילות היו קובעים לימודים בש"ס גפ"ת ומהרש"א ובסדר זה סיימו את הש"ס. אחד הדברים שהיה הגה"ק בבא סאלי מציין שלמד מדודו לא להתעייף, שעל אף שהיה עמוס בעול הציבור במשך היום, היה לומד בשקידה ועיון מופלא כל הלילות מבלי להתעייף, וכלשונו: "אני הייתי מתעייף והוא לא התעייף למרות שהיה מבוגר ממני".

כמו כן הבבא סאלי היה רואה הרבה את רבי יצחק בחלום, כפי שסיפר האדמו"ר משומרי אמונים זצ"ל שסיפר לו הבבא סאלי בעצמו, שהוא מאוד רצה לראות את המשיח ולילה אחד בא אליו בחלום רבי יצחק, וביקש ממנו שהוא רוצה לראות את המשיח, אמר לו רבי יצחק שהוא לא יוכל לעמוד במראה הנורא הזה. אבל הבבא סאלי התעקש, ולקח אותו רבי יצחק וראה את רגלי המשיח איך הם מלאי פצעים ומרוב צער מיד ברח משם הבבא סאלי.

עוד סיפר האדמו"ר משומר אמונים זצ"ל: מובא בגמרא שידאג אדם חמש שנים קודם פטירת אביו, ואביו נפטר בגיל צעיר, האדמו"ר רבי אהרון ראטה זצוק"ל נפטר בו ניסן תשי"ז בגיל 52. ולכן כשהגיע לגיל קרוב העלה את הדברים על מכתב ובא לביתו של הבבא סאלי. הבבא סאלי הושיב אותו לידו, וחיכיתי שהאנשים יצאו כדי

שאתן לו את המכתב ובלי שאני אוציא את המכתב ולא אמרתי לו שום דבר מיד החל לספר את סיפורו וכך סיפר: הייתי יתום בקטנותי וכשהגעתי לגיל קרוב של אבי דאגתי וביום הולדתי בא אלי דודי שגידל אותי (רבי יצחק) בחלום ואמר לי: אל תדאג אתה תאריך ימים הרבה הרבה... כך היה גם לשנה השנית ביום הולדת, אבי הגיע אלי שנית בחלום הלילה ואמר: אל תדאג תאריך ימים הרבה הרבה. וסיים ואמר לי: את הברכה הזאת אני מוסר לכבודו... אני כבר לא הייתי צריך למסור את המכתב, הוא הרגיש ברוח קדשו על מה ולמה באתי.

הבבא סאלי חיבר שיר על רבי יצחק שנקרא "אשירה נא לידדי לדודי והדרי הקדוש מור דודי האר"י" מובא בספר יגל יעקב, והוא קורא לו "האר"י", כיון שהוא היה ניצוץ נשמתו של האר"י הקדוש. ושמה הוא קורא לרבי יצחק: "ארון התורה". כמו כן על המידות שלו הוא כותב: "שלם בכל מידותיו, תם היה בדורותיו, מלא על כל גדותיו בכל מידה יקרה ישר צדיק נאמן נדיב היה ורחמן, כמה צדקות טמן בכוונה גמורה".

כמו כן הבבא מאיר חיבר פיוט לכבוד רבי יצחק בו הוא אומר: "אשיר ברנני בקהל אמוני לקדוש ה', הוא רבי יצחק. ארי בן ארי, עזי ופארי, הודי הדרי הוא רבי יצחק".

אחד מעבודות הקודש שלו הנסותרות שאנחנו החמורים לא יכולים להבין במלאכים, והוא היה פועל הרבה בשתיית המחייא – ערק, והיה בזה סודות עצומים, והיה פועל תיקונים הנשגבים מבינתנו.

מסופר שבאחת הפעמים שישבו ללמוד יחד רבנו יעקב אבוחצירא זיע"א ואחד השד"רים מארץ ישראל, התקשו בסוגיה אחת, ולא הצליחו לפענח אותה. קרא רבי יעקב לבנו רבי יצחק שהיה אז עדיין צעיר לימים, והציע לפניו את הקושי. אמר להם רבי יצחק: הרי אתם יודעים שאיני יכול לעיין בסוגיה בלי מחייא! קרא רבי יעקב למשרתו שיביא לפניו המחייא, ולאחר ששתה רבי יצחק, פתח פיו בדברים עמוקים המתקבלים על הדעת, ואז נתפעל השלוחא דרבנן מרבי יצחק ואמר: "גדולים כאלה אין בארץ ישראל".

היו חלק ממשפחתו שלא ידעו את הסודות הגדולים שיש בשתיית הערק וניסו למנוע מהצדיק את שתיית הערק. יום אחד לקחו את הסולם המוליד לקומת העלייה ששמה היה מונח הערק, כך שהרב לא יוכל לקחת מתי שיירצה את הערק.

בבית הסמוך התגוררה אישה אחת ממשפחת "עטייה", שהרבתה להכין מחייא מתמרים משובחים שגדלו בחצרה. למחייא שלה יצא שם של תוצרת מעולה והיא התפרנסה בכבוד ממכירתה. בדיוק באותם ימים, נכשלה האישה במלאכת ההכנה והמחייא שיצאה מתחת ידה לא עמדה בסטנדרט המשובח שהורגלה בו. בעודה תמהה על כישלונה ומתפללת לה' שיצליח מלאכתה, נדרה האישה להקדיש מחייא למרן רבי יצחק זיע"א, השכן ההוגה בתורה הקדושה יומם וליל ומרבה בשתיית מחייא.

והנה, הניסיון הבא שערכה האישה הצליח, מחייא משובחת יצאה מתחת ידה. היא מיהרה למלא קנקן והתקרבה לעלייתו של מרן רבי יצחק זיע"א. להפתעתה גילתה שנטלה האפשרות להגיע לחדרו, מה שמונע ממנה לקיים את נדרה. החלה האישה לקרוא בשמו של מרן רבי יצחק זי"ע ונשמע קולה בחדר פנימה. כששמע רבי יצחק מנה רצונה הורה לה להניח את המחייא על אדן החלון, וכך החלה לעשות באופן קבוע.

בעוד בני המשפחה שמחים שעלתה בידם למנוע ממרן רבי יצחק את האפשרות ללגום מחייא, המשיכה האישה להכין עבורו את הכמות הנחוצה לו. הדבר התגלה רק לאחר תקופת מה, כשנגמרו הכדים בבית האישה, והיא באה אל הבית כדי ליטול את קנקני המשקה הריקים מעלייתו של מרן רבי יצחק. עתה הבינו כולם, כי אם משמים מסייעים לו לקבל את המחייא ודאי שאין למנוע מכך.